

2023-03-03

registrator@naturvardsverket.se

Yttrande över samråd från Naturvårdsverket angående Naturvårdsverkets beslut om licensjakt på gråsäl och knobbsäl samt Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakt på vikare (NV-08512-22, NV-10688-22, NV-10689-22)

Sveriges Veterinärförbund ingick inte i mottagarlistan när samrådsfrågorna skickades ut. Veterinärförbundet är intressent i de flesta frågor som rör vilda djur och bör därför ges möjlighet att bidra med samma tidsmässiga framförhållning som övriga remissinstanser. Vi påminner därför Naturvårdsverket att framgent inkludera Veterinärförbundet i remisser och samråd rörande vilda djur.

Veterinärförbundet har tagit del av Naturvårdsverkets frågor inför beslut om licensjakt på gråsäl och knobbsäl samt beslut om skyddsjakt på vikare. Flera synpunkter från Veterinärförbundets yttrande över samrådet i föl återkommer, med ett antal tillägg.

Förbundet vill framföra följande:

- Även om sälen hämtat sig från historiskt låga populationer, så finns fortfarande hot i form av miljö- och hälsoproblem, bifångster och klimatförändringar. Sälpopulationerna runt de svenska kusterna behöver hanteras med försiktighet, vilket också bör finnas i åtanke vid beslut om jakt på säl.
- Veterinärförbundet anser att det vid jakt på säl behöver finnas ett fokus på det individuella djuret, utöver populationen och dess påverkan på ekosystem och näring. Det innebär att det i besluten om säljakt behöver tas hänsyn till att djuret inte utsätts för ett onödigt lidande, enligt Jaktlagen (1987:259). Licensjakt på högdräktiga knobbsälar bör inte förekomma och de jakt fria perioderna p.g.a. pälsbyte bör utökas.
- Skyddsjakt är specifikt riktad för att minska skadeverkan av säl, på identifierade platser och mot specifika individer, och torde därmed vara mer effektiv än licensjakt. Med nuvarande kunskapsläge avstyrker Veterinärförbundet licensjakt på alla tre sälarterna.
- Licensjaktens påverkan på säl, såsom störningar och djurvälståndsrisker, behöver utredas. Nedsatt sälhälsa och dess betydelse för jaktbeslut behöver klargöras.
- Kravet på rapportering av påskjutna sälar behöver tydliggöras i Naturvårdsverkets information och finnas med i besluten om jakt.

Specifika synpunkter

2. Jakttider samt områden och tid för inventering

Jakt under tid då djur kan vara högdräktiga är generellt något som undviks. Högdräktiga honor är redan under fysiologisk stress, och störningar vid jakt bör undvikas. Hur lång tid det tar innan ett långt gånget sälfoster dör av syrebrist efter att moderdjuret skjutits är oklart. Knubbsäl är högdräktiga under den föreslagna jakttiden 20 april till 20 maj. Licensjakt bör därför inte utföras under denna tid. Om sådan jakt tillåts, så bör den åtminstone begränsas till land, då jägaren lättare kan undvika högdräktiga honor genom att de kan välja mindre (yngre) djur.

Veterinärförbundet anser att en jaktfri period då sälar byter päls, och inte ska utsättas för stress, är bra och i linje med en god jaktetik. Pälsbyte kan dock förekomma utanför nuvarande förslag på jaktfria pälsbytesperioder. Naturvårdsverket bör därför överväga en utökning av tiderna.

3. Antal sälar som får fällas i respektive geografiskt område

Enligt Naturhistoriska Riksmuseet har antalet inventerade gråsälar minskat i Stockholms skärgård och antalet knubbsälar minskat i Skagerrak och Kattegatt, och anledningen till minskningen är inte klarlagd. Naturvårdsverket konstaterar att vikare inte har gynnsam bevarandestatus p.g.a. låg tillväxthastighet och risk för minskade utbredningsområden som en effekt av klimatförändringar. Samtliga tre sälarter kan infekteras av hakmask och leverflundra, och främst gråsäl tenderar att drabbas av allvarlig sjukdom. På västkusten har olika virusutbrott, morbillivirus (sälpest) och fågelinfluensavirus haft negativ påverkan på knubbsälsbeståndet, enligt Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA). Naturhistoriska riksmuseet har, liksom säljägare, konstaterat minskad späcktjocklek och avmagring hos gråsäl, främst i Gävlebukten. I samarbete med andra myndigheter behöver orsakerna till avmagring hos gråsäl klargöras och åtgärder vidtas. SLU Artdatabanken och Helsinki Commission (Helcom) tar upp problematiken med bifångster, som är omfattande. Det rör sig om flera hundratals djur varje år, men säkra siffror finns inte. Veterinärförbundet saknar en sammanställning av de olika hoten mot sälpopulationerna i Naturvårdsverkets skrivelse. Sammantaget bör sälpopulationerna hanteras med försiktighet, vilket också bör finnas i åtanke vid beslut om jakt på säl.

4. Annan lämplig lösning

Insatser för att ytterligare utveckla och testa effektiva skadeförebyggande åtgärder mot säl bör främjas. Sådana metoder får dock inte innebära att andra djurslag, såsom tumlare, störs. Redskap bör tas fram som både minskar sälarnas skadegörelse och minskar risken för bifångst av säl.

5. Rutiner för och omfattning av bärgning och provtagning

Bärgning och provtagning bör vara obligatorisk. Bärgning är en förutsättning för provtagning, resursutnyttjande och dokumentation av skottets träff och eventuell skadeskjutning och ska utföras så långt det är möjligt. Provtagning ger viktig information om djurhälsa och förekomst av miljögifter i näringskedjan. Därför bör provtagning omfatta så många fällda djur som möjligt.

8. Övrigt

Kontakter med Naturvårdsverket före och efter säljakt, dvs undersökningsplikt av antal kvarvarande på kvot och rapporteringsplikt

Utöver fällda sälar, så ska grå- och knobbsälar som påskjutits vid licensjakt rapporteras. Detta fastslås i Jaktförordningen (1987:905). På Naturvårdsverkets hemsida saknas information om att det är ett krav att rapportera påskjutna sälar, vilket behöver tydliggöras. Likaså behöver kravet på att rapportera påskjutna sälar finnas med i besluten om jakt. Antal påskjutna sälar ger en indikation om jaktens svårighetsgrad. Veterinärförbundet menar vidare att sådan rapportering även bör inkludera skyddsjakt och alla tre sälarterna.

Djurvälfärdsrisker

Jakt på säl skiljer sig från annan jakt genom att sälen är ett vattenlevande djur, som både jagas i vatten och på land nära vatten. Säl får jagas från båt, vilken lätt kan komma i rörelse och därmed försvåra korrekt träff. En skadeskjuten säl kan i vissa fall dyka och dess fysiologiska anpassning gör att den kan stanna länge under vattnet, vilket ökar risken att den skadeskjutna sälen undkommer. Skadeskjutningsfrekvensen vid svensk säljakt är okänd. Eftersom säljakt sker under speciella förhållanden och risker är det viktigt att inrapportering av skadeskjutning blir obligatorisk vid all säljakt. Informationen bör användas för att bedöma djurvälfärdsaspekterna vid användning av olika jaktmedel och metoder, och för att utveckla och förfinas dessa och vid behov pröva deras tillåtlighet. Studier visar att levandefångst och vistelse i fälla innebär en omfattande stress för vilda djur. Därmed, och med brist på kunskap om hur sälar påverkas av fällfångst, anser Veterinärförbundet att fällfångst av säl inte bör tillåtas innan en vetenskaplig utvärdering av dessa aspekter gjorts. Ifall fälla används, så behöver det vara obligatoriskt med larm direkt vid fångst, så att fällan snabbt kan vittjas (som för vildsvin).

Veterinärförbundet menar att utbildning i säljakt bör vara obligatorisk för all säljakt, inte som nu enbart för jakt från båt, och omfatta regelbundna skjutprov i olika jaktsituationer (från land och i vatten).

Detta remissvar har utformats av Sveriges Veterinärförbunds Djurskyddsutskott.

Vänliga hälsningar

Sveriges Veterinärförbund